

Մանգուսի Էֆֆանք
Մանգուսի Էֆֆանք
Մանգուսի Էֆֆանք

Մանգուսի Էֆֆանք

Մ Ի Ե Ն Ե Ս Ի Ի

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԵԹԻԳՐԵՑԵՒ ՎԵՒ ՄԵՎԱՏՏԸ ՍԱԹԻԲԷ

Կանաթն արհեստագործական
արհեստագործական
արհեստագործական

ՍԵՆԷ 10

1897 ՌԵՊԵՐԱՆՆԵՐ 9

1875 ՄԱՅԻՍ 3 ՃՈՒՄԱ ԻՐԹԵՍԻ

ԱՆՁՆԱԿԱ ՄԱՅԻՍ 15

2811

Հ. ՔԼԱՐՔՆԵՐՆԵՐ ՎԵՒ ԳՈՒՄԻՆԱՆԵՐ

ԷՎՐՈՊԱ ՇԵՄԵՆՏԵՐԼԵՐԻՆԵՐ ԻՐԱՄԻՆԱՆԵՐ ԻՍԹԻԳՐԱԶ

ՊԵՐՏԵՐԻ ԲԵՐՈՒՄԵՐԻ

Հ. ՔԼԱՐՔՆԵՐՆԵՐ մաշակարարական, կերպարական և կերպարական ֆունկցիոնալ և անհատական սարքեր և սարքեր:

Ինքնակաշիվ և անհատական բերանակերպ, և անհատական սարքեր: Գույքային ըստ գոյություն ունեցող:

Սարքային և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Մեքենային մաշակարարական սարքեր և անհատական սարքեր:

ՈՒՄԵՆԻ ՏԵՄԵՐ ԵՕԼ ԲԱՆԿԱՆԵՐ ՎԵՒ ԲԵՐՈՒՄԵՐԻ

Ավարտական յուրյա 1 տեղ չեղելով օրվա, պերիմետրի իրարմիջին 300.000 ֆր. տեղ ԲԱՆԿԱՆԵՐՆԵՐ 1874 ՍԵՄԵՐ ԻՐԱՄԻՆԱՆԵՐ ԻՍԹԻԳՐԱԶ ԲԱՆԿԱՆԵՐ ՎԵՒ ԲԵՐՈՒՄԵՐԻ ԲԱՆԿԱՆԵՐ յուրյա 1 տեղ չեղելով օրվա, պերիմետրի իրարմիջին 200.000 ֆր. տեղ:

ՄԱՆԿԱՆԵՐՆԵՐ ԻՐԱՄԻՆԱՆԵՐ ԻՍԹԻԳՐԱԶ ԲԱՆԿԱՆԵՐ ՎԵՒ ԲԵՐՈՒՄԵՐԻ 1875 ՍԵՄԵՐ ԻՐԱՄԻՆԱՆԵՐ ԻՍԹԻԳՐԱԶ 15 տեղ չեղելով օրվա, պերիմետրի իրարմիջին 150 պերիմետրի տեղ:

ՍԱԳՍՏԵՐՆԵՐ ԲԱՆԿԱՆԵՐ 37 ԻՆՏԵՐ ԳՈՒՄԻՆԱՆԵՐ

100 պերիմետրի 30 պերիմետրի իրարմիջին 400.000 ֆր. տեղ: Պերիմետրի և անհատական սարքեր 1875 յուրյա, փետրվար, մարտ, ապրիլ և մայիս: Պերիմետրի իրարմիջին 300.000 300.000 200.000 150.000 100.000 50.000 մարտ:

Պերիմետրի և անհատական սարքեր 78 ԻՆՏԵՐ ԲԱՆԿԱՆԵՐ:

34.000 ֆր. տեղ: իրարմիջին օրվա, պերիմետրի 45.000 անհատական սարքեր 150.000 100.000, 50.000, 25.000, 10.000, 5.000 և 1.000 ֆր. տեղ: 2 ֆր. տեղ 1875 յուրյա, փետրվար, մարտ, ապրիլ և մայիս:

BANDAGE ÉLECTROMÉDICAL

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր: Գույքային ըստ գոյություն ունեցող:

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

PILULES DE BLANCARD

ԲԱՆԿԱՆԵՐ ԳՈՒՄԻՆԱՆԵՐ ԻՍԹԻԳՐԱԶ ԲԱՆԿԱՆԵՐ ԳՈՒՄԻՆԱՆԵՐ

Բարի և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր: Գույքային ըստ գոյություն ունեցող:

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Գույքային ըստ գոյություն ունեցող:

1873 ՍԵՄԵՐ ԲԱՆԿԱՆԵՐ ԲԱՆԿԱՆԵՐ ԲԱՆԿԱՆԵՐ

ԱՆԶ ԻՆԿՆԱՆԵՐ ՏԻՐ:

PASTILLES DU DOCTEUR PATERSON

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

ԼԵՆԵՐ

Les annonces pour la France sont exclusivement
reçues à Paris chez M. E. Orain 9 Rue Drouotet les
annonces pour l'Angleterre chez M. E. Micoud
81a Fleet Street, Londres E. C.

LONDON ET LANCASHIRE FIRE INSURANCE COMPANY

ԼԵՆԵՐ ԵՆՏ ԼԵՆԵՐ ԵՆՏ ԼԵՆԵՐ

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

LA SOCIÉTÉ D'ASSURANCE CONTRE L'INCENDIE

De Hambourg-Bremer.

ՀԱՄԱՐԿԱՆԵՐ ԳՈՒՄԻՆԱՆԵՐ

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

ՍԱՐԿԱՆԵՐ ՎԵՒ ՍԵՄԵՐ

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

CHOCOLAT DU PLANTEUR

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

ԻՍԿԱՆԵՐ ԲԱՆԿԱՆԵՐ

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Ինքնակաշիվ և անհատական սարքեր և անհատական սարքեր:

Տ Ա Ն Ի Ն Ո Ւ Ն

Գարահիսար սանճաղը միւթա-
սարը փլուզւում է, ապրիլ 24 թարիսի
իւն վերուտ իտէն թէկոսի մաշկին
նէզարէն, Գարահիսար վէ փէօթ ահեա
տախիւնտէ վազը պաղը քէօյ վէ նա-
հիւնէլէրտէ ապրիլին 21 ինճի կիւնիւ
հարէքէթի արդ վուգու պուլուպ, 3
կիւն տէվամ կիւն միշ վէ Սանաբզը
յայմազամը մէմէքէթ թապիպի իյէ
Շիրուլ նահիւնէսինէ կիտէրէք, լազըմ
կէլէն թէտգիգաթը ինքա կիւնիւն-
տէ, նահիւնէսի մէքըլէրտէ պուլու-
նան 320 խանէտէն 200 ի երգըմը վէ
եիւզիւ տախի տէրունիտէ իւքեան
օլունամանաճազ սուրէթ տէ սագաթ-
լանմասըլա, եալընը սաղլամ 20 խա-
նէ պուլունտուղունու կէօրմիւշ վէ ին-
սան նուֆուսունճա, գարը էրքէք 31
թէլէֆաթ պուլունտուղուն կիպի 17
քիշի տախի եարալանմը վէ 2օրիւ
գարիէսի տախի 300 խանէտէ եագըն
օլունու հալտէ, պուլարտան եալը-
նը 15 պապ գալըպ, գուսուրու ե-
գըլադտան մաատա, 130 քիշի թէ-
լէֆ օլմուշ վէ 170 քիշի տէ եարալան-
մը տըր :

Քէօթի ահեա միւթասարը փլուզւո-
ւում է ալընան թէլէկրաֆլարտա տախի
Աչագ գալարտան թապի Մէզաֆ Սի-
վասի, վէ Պօրղազ վէ Պիքարպաշը վէ
Սէլէքէլը վէ փէօթէլը վէ թալմար
գարիէսի տախի հարէքէթի արդ վու-
գու պուլուպ, էկէրէլ նուֆուսուն թէ-
լէֆաթ եօզ իսէ տէ, չօպ խանէ ե-
գըլմը տըր :

— Լէվընթ չէրըլտա օգունտու-
ղունա նէզարէն, Ղալաթա տա քէօշէ
սարաֆլարտան պիւրիսի, օթուրտու-
ղուն մահէլլին օթիւնճի գաթընտա ի-
թալան թէպա սընտան պիւրիսի տա-
խի սաքին օլարաշ, սարաֆ սալմէ
բուլ սաթընօր տիյէրէք, տաճա ի-
տարէսի մահէլլին մէքըլէրու գարաթ-
մը, վէ մէօնը ալթընա ալարմըլիտի
Պունտուն իւզէրինէ, իթալան տալա
կիւնտիւնտէն, թահգիգէ լիւզում
կէօրիւմիւշ օլմալա, թէֆթիւշ օլու-
նուպ, սարաֆին գալարաթը օլմաթը-
ղը թէպէլիւն կիւնմիւշ վէ տաճա ի-
տարէսի տախի թահրիւնէ մալուր տի-
լէմիւշ տըր :

— Գատը քէօյիտէ եարըլաճաղընը
մուգաւտաճէ եաղաղըմըլը իրըթիէս-
թան քիլիսէսինին ինչաւընա լիւզում
կէօրիւնէն մահէլլին քիլաթ թալա-
ֆընտան թէքըլիտիւմիւշ, վէ պուլ արա-
մա ճիհէթիտէ օլուպ, մէսարիֆի
ինչալիսինէ լազըմ կէլէն պին լիւրա
տախի Տէրիսաւտէթ տէ պուլունան ին-
կիւնիւլէր պէյիսինտէ թէճէմիւշ իթ-
տիւրիւմիւշ օլունուլունտան, տիւնքի կիւն
թէմիւշ վաղ գըլըմը տըր :

Իշ պուլ պինտըն սիւրաթիւն ինչաւը-
նա զայրէթ օլունարաթ իքի իւշ այ
զարֆընտա իթիւմ պուլաճաղ վէ օլ
վաղըլ Տէրիսաւտէթ է կէլէնէք ճէլ-
լալթար իրըթիէսթան պաշ փիսքու-
պուսու քիլիսէսի լէսմէն քիւլաւտ կիլ-
եէճէք իմիւշ :

Հալպու քի գարիէլի մէքըլէրտէ
Գաթ օլիւլէր չիմիւլիւք պիւր գաշ պին
քիլիտէն իպարէթ պուլունտուղուն հալ-
տէ, հալա էօլիւլէրին տէֆին իշին
օլունտա պիւր գալարիտան պուլունմա-
տըղընտան, վէ ճէնաղէլէրի զաւըպ վէ
եա վարօրա Պէշիկիւտա վէ օլունտան
ֆէրի քէօյիւնէ քիւլիւնէթի մաարաֆ
իւն նագը օլունմաղտա պուլունտու-
ղունտան, վէ պուլ գալարիտան արա-
ւա :

սը թէտարիք օլունուլունտան, հէր նէ
գատար չէհիւր էմինի հաղըթիւլէրի պու-
քէյիթիէթին լիւզումին տէքը իլէ,
վիճուտէ կէլմէսինէ սայ ու զայրէթ
պուլունմուշ իսէ տէ, տիկէր տայիթէ-
եէ այիւ քիշի մէմուլարընը կէլմէ-
մէսի, իշին կէրի գալմաւընա սէպէպ
օլունտը իմիւշ :

— Բէնճիւնպի կիւնիւ Պօղապիւն-
տէքի քէօլէրտէն պիւրիսինտէ տէվլէ-
թի Ալիէն յէպաւարտան վէ բուժ
միւլէթիտէն Անտուն իլէ Եօրկի գալպ
պէշիւք վէ ալթըլըպ օլունուլունտա
օլունուլարը մահէլլին գալարթաթնա
խապէր վէրիւմէսի իւզէրինէ, մէք-
գուլար տէրտէթ օլունարաթ իւզէր-
լէրի արաշիթըլադտա, պիւր գաշ
գալպ պէշիւք գուհուր իթմէսի իլէ,
նէրտան ալարաթը վէ քիմին եարաթը-
ղը սիւալ օլունտուլունտա, Գատըմ բա-
շա ճիւլարընտա ինճէ գաշ մահէլլին
տէ 2 սիւմէրօլուն խանէտէն պիւր օտա-
սընտա քիւրաճը պուլունտան լալմալի-
նին եարաթըլընը վէ քէնտիլէրինէ սիւր-
մէք իւզէր վէրտիկին Անտուն իթաւտէ
իթ տիկինտէն, մահէլլին մէքէքի թա-
լաթընտան մէքուժ Անտուն Պէյօղլուն
գալարթաթնա կէնտէրիւմիւշ վէ օլա-
տան տէրապապ մէքըլը խանէտէ կի-
տիլիպ, մէքուժ լալմալի տէրտէթ
օլունարաթ, ուսուլինէ թէվլիգան
օթուրտուղուն օտա արաշիթըլադտա-
տա, 8 աւտէ գալպ ալթըլըպ վէ 2
աւտէ պէշիւք վէ իմալ կիւնտիւն գա-
լապ իլէ իքի աւտէ էյէ գուհուր իթ-
միւշ օլունուլունտան, գալարթ աւտա թէն-
լիմ օլունմուշ տուր :

ՉԻՐՔԻԻԼԱՐԻՍ

Տէր Սաւաթի 1 1/3 Մայիս 1875

Էֆէնիւր
Միւլէթ իմիւլտէն պաղը միւթ էպէրանը
սարաֆ վէ թիւճաթըն մուլմէնէթի
իլէ պու քէրէրէ թէլէքիլինէ մուլաֆ-
ֆաթ օլունըմըլ ֆօմանտիլ Շիրքէթի
ՄՈՄՃԵԱՆ ԹԵՆԵՐ ԲՈՄԲՈՒՐ
նաւընտա օլունաղ նըֆօր նագըտ օլմա-
ղ իւզէրէ ԿՐՊՈՐ լիւրայի օսմանի տէրմայէի
իթիպարիյէ իլէ

Գատիւ անդուլիտ տըր վէ տէլլալիյէ
մուլալթիւլ իլէ մէշուլ օլունաղըն-
տան իլանը քէյիթիէթ է իպիթիտար իյ-
լէրիւ :

Շիրքէթ իմիւլին մուլալթիւլ տա
յիւրէսինտէ նագարը թէվէճիւհ վէ
էմիլիէթիլին հագըմըլտա պիւրի-
լիւ զայրուլունտա իլաղը իլէ Շիրքէթ
իմիւլարըմըլ մալիւմիւնիւլ օլմաղ
իւզէրէ գիլիտէ վաղ օլունմըլ վէ պուլ
վէսիլէ իլէ լայէթը մալսուտէմիւլին
թէլէքիլինէ միւլաւարաթ իլէրիւ :

ՄՈՄՃԵԱՆ ԹԵՆԵՐ ԲՈՄԲՈՒՐ
Միւլարիւ Մոմճեան իմիւլարաճաթ Մոմ-
ճեան թընիլըր Գուժ
Յալուլը թընիլըր իմիւլարաճաթ Մոմ-
ճեան թընիլըր Գուժ

Ղալաթա Մէհմէտ-Ալի
Փաշա խան Ն. Կ

(Խաթիյի Ալիլի թարաֆընտան կէլէն
իլան տըր)

Իշ պուլ տօգաւն պիւր սէնէսի չէհիւր
մայիսին պէլէնճի բաղար էրթէսի կիւ-
նիւնտէն իթիպարէն, Ատալը, Գատը
քէօյ, Հայտար բաշա, վէ Ալիսի Էֆու-
նոս թարիթիւրինէ աւէտիւտ իտէն
վարօրարըն պիւրիւնէ մէվըլարընտա
օթուրտա եօլունալարա, իշ պու մէվըլ
լարա մալսուտա պիւրիլէն պէլապէր,
պիւրիւր աւտէս լիւրինճ բուլ տախի վէ-

րիլէճէյիւնտէն, մէքըլըր բուլարըն
եօլունար թարաֆընտան մէվըլը մէ-
մուրը եէտիւնտէ պուլունաճաղ թէնէ-
քէյի մալսուտունա իլա օլունմաթը
իշին իլանը քէյիլիլէթ է իպիթիտար օ-
լունտը :

291 մայիս 1

ՍՈՆ ՀԱՎԱՏԻԱԼԻ

ԱՎՍԹՐԻԱ ՎԷՄԱՃԱՐԻԹՈՒՆ

Վիէննա, 14 մայիս

Պօրա հալէա տուրիւն օլունպ, պէօ-
յիւք պիւր իշ օլմաթօր. պիւր աղ բու-
մէլի տէմիւր եօլ թահվիլաթը արանը-
եօր :

ԻՄԱՆՆԱ

Մատրիա, 14 մայիս

Վիւրթիւնի սէֆիւնսինտէն տալաթը,
պաղը գալան 35 պին տալարը խաղի-
նէ իթա կիլէտի :

ՅՐԱՆՍԱ

Բարիս, 14 մայիս

Միլլէթ մէճիւսինէ թաղաթիւ օլուն-
նան պիւլտէտէ, մէսարիֆաթըն 2,569,
000,000 վէ վարիտաթըն 2,573,000,000
ֆըրանք օլունուլ կէրիւլմիւշ տիւր :
Եալընըպ ումուր հարպիէ խանէսինտէ
8 միլեօն ֆըրանք արթըլմըլ տըր :

Պաշլըմա գաղէթալարըն էֆըքարը-
նա նէզարէն, չիմիւրի հալ պիւր կէօնա
միւլէքիլաթ գօրգուսու պուլունմաթը,
էկէր վար իսէ տալի բէք ուզաթ տըր :

ԹԻԻՃԱՐԻՍԻ

Լիւլըրուլ 14 մայիս

Միւլ. Ն. Օր. բաւալըն 8 —
Տօլարա էյի ճիւն 5 1/4
Պու կիւնի սաթըլ 12,000 պալէա
Իիաղա գալի

ՍԱՐՐՈՖԻ

Լոնտա, 14 մայիս

Էսթաթը Ումուլի ալըլըր 45 1/8
» » գաթանտը 45 1/4
65 » 69 69 1/2
69 » 64 1/4 1/2
Պոն տիւ թիւզօր (Սէրիւ. Բ.) 36 36 1/4
1875 » 52 52 7/8
Ինկիլիզ գօնսօլտի 94 1/4 5/8

Բարիս 14 մայիս

Էսթաթը Ումուլի գաթանտը 45 57 1/2
1865 562 50
1869 275 75
1875 285
Բուճիլ շըմէնտըֆէր սէհիլիլի 124 57 1/2
Յըրանսըլ ֆօնտուտ 8 9 102 70
» » Յօլ 64 25
Կիլաթա 71 72 1/2

ԳԱՆԱԹԱ ԲԻԱՉԱՐ

Էսթ. Ում. մայիս 2 աղաթա գաթ 48 20
« մայիս 3 սաղաճ ալըլըր 48 28
« էն երգէք 43 28
« էն ալաղը 48 24
« Սաթթ 5 48 24 1/2
Խիթիլըրալ 1865 ին 539
« 1865 562 5/4
« 1869 230
« 1872 87 5/4
« 1875 270 1/2

Քրէտի ժէնէրալ 7. Բ. 10 28
Սոսիէթէ ժէնէրալ ազսիսիւրը 7 57
Սոսիէթէ Օթօման
Սոսիէթէ պաթաթը ազսիսիւրը
Պանդ Գոմէրիսիւլ 592 1/2
« Վէրիսի 5
» Սոսիէթէ Օթօր Թիւրք 1 50
Շըմէնտըֆէր սէհիլիլի 127 1/4 1/2
Թրաւիլի հիստէլիլ իշ եօզ 530
Քրէտի Հէլէնիլ լազօնթօ
Լօրիւմ մաւտէնի ազսիսիւրը 63
Գուրոն սընթօսու փարա 25
Ազնէ ֆայիլի 6-7
Բիւրօ կէլէնէք 5
Հէլէնիլ ալարիւ

ԱԳՃԷԼԵՐԻՆ ԲԻԱՉԱՐ	
Ինկիլիզ լիւրաթը	110 28
Յըրանսըլ ալթօնու	88 03
Բօլ	89 15
Գըրմիլ ալթօնու	51 58
Պէկազ մէհիլիլէ ֆարգը	101 52
Մէթալիք ֆարգը	104 50
Պաղը	150 20
Պէշիլի	104 20
Գաւաթն գալմիսի գարիք	8 51

Ե.Օ.Գ.Ե.ՅԻՆ
ՆԷ՝ ՊԻՅԻԻԻԻ ԳԱՐԳԱՐ

Ինսանլար պէյիսինտէ նէ՝ պիւլիւք
ֆարգըլար վար տըր, պիւրի ճան գուր-
թարը, տիկէրի աւտաժօլալիւրիւր,
պիւրի պիւր քիւլիպալանէ եարաթ, տի-
կէր չըգար եագար երգար, պիւրի է-
յիւլիկէ չալըլը, տիկէրի ֆէնալըգ
տիւլիւնմէտիւքէ վէ իշլէմէտիւքէ
րահաթ իտէմէլ, պիւրի ալիմ, տիկէրի
ճահիլ, պիւրի ֆաղըլ տիկէրի մուղիւր,
պիւրի զէնկին մալ իլէ, տիկէրի զէնկին
եիւրէք իլէ, պիւրի նուֆուլըլ, տի-
կէրի մահճուպ, պիւրի մալինի վէ նու-
ֆուլունու ֆէնալըլա պիւր ալթի ի-
տէրէք գուլանը, տիկէրի ֆաղըլ
ու ֆուլարա սէվիսիւրի թէսէլլի
իտէր, պիւրի ֆուգարանն անը թէլի
վէ կէօլէրի եալը իլէ զէնկին օլուն
վէ Ալազըն ճէպիտէն պիւր մանիլը
չարմաւա գալըլը, տիկէրի ճէպիւն-
տէ պուլունտան մանիլըն տալի պիւ-
չարէկէան թապաղընա պըրաղը, պիւ-
րի իշին կիւնիւնիւ վէ վաղթիլի լա-
րիլիլ ինի սարֆ ու իհտա իտէրէք ճէ-
միլիլթի պէշիլիլիլ խըտմէթ իտէր,
վէ տիկէրի անըն ալէյիսինտէ կէգէր
վէ խարապընա ուղարալը :

Իւք թարիլիւրտէն էն օսն թարիլի-
լէրէ կէլինէ գատար ալիքար կէօ-
րիւլմէթտէ տիւր քի, էն պիւլիւք իյի-
լիլիլէր զէնկինիւք վէ նուֆուլ վէ
գուտարէթ սայէսինտէ ինքա օլունալի-
լիւ իքէն, վէ էօյլէ օլմալըլը իւ-
թիւր իտէր իքէն, մուլալիլի օլարաթ
էն պիւլիւք ֆէնալըլարա զէնկինիւք-
լէր պիւրի վաթթա օլունալար տըր,
բէք աղ զէնկինիւք քէնտի ֆաղիլէթ
պըրըլարըն թանըմըլար վէ ֆուգարա
վէ պիւլարէկէանը գաթըմըլար տըր :

Ղարիպ վէ էսէֆ իտէճէք եէրի շու-
րասը տըր քի, թա էվլէտէն պէրու,
ումուլ խալը նէզարտէ պուլ եօլտա
զէնկինիւք մուհաղգար պիւր հալտէ
գալաճաթ, վէ ալէյիլէրինտէ լանէթ-
լէր օգունարաթ, ճիհանէ իպրէթ վի-
րիլէճէք եէրտէ, էն զիւտաէ հիւր-
մէթլէրէ չայէսիլէ գըլընմըլար տըր :

Պու հալ հէր նէ գատար ումուլի
իսէ տէ, հէլէ շու օսն սէնէլէրտէ,
միլլէթ իմիւլ իշին, աւտէթա պիւր խա-
սէ վէ պիւր թապիլաթ եէրինէ կէլմէյէ
պաշլաթմըլ տըր, ֆուգարա վէ պիւլա-
րէկէան, վէ մէքթիւլ վէ քիլիսէ վէ
խաթալալանէ տիւլիւնմէք վէ գա-
ւըրմաւաղ պիւր մօտա օլունալ տուր,
պիւր քիպարըլ սաթըլմաւա պաշլա-
մըլ տըր, պիւր կիւնտէ վէ պիւր կիճէ-
տէ, պիւր տիւլիւն վէ պիւր զիւտաթիլթ
իշին եիւլընճէ վէ պիւլընճէ լիւրա-
լար սարֆ իտէն զէնկինիւք, պիւր ֆա-
ղըրա պէշ բալա վիւրմէք իթիլէմէք-
տէ տիւրէր, պիւր գըլընա պիւլընճէ
լիւրալար ճէհէլ վիւրիւլ, վէ պիւր ֆիւ-
թանա 300 լիւրա, վէ պիւր մէնտիլէ
40-50 լիւրա վիւրմէքտէ օլան զէնկին-
լէր, պիւր ֆաղըլ չոճուլունտան տէօրիլ
արշըն պէլի էսիլիլմէթտէ տիւրէր :
Հէր միլլէթ տէ թամաթար զէնկին-

էր վար տըր, հէր միւլէթ տէ գէնկին-
լիկինի սէֆաշաթ վէ հօվարտալըգ, վէ
տիւլադ պօղուգլուղու եօլունտա
սարֆ վէ իսարաֆ իտէնլէր վար տըր,
լաքին ֆուգարա, պիշարէկեան, վէ
մէքթէպ վէ քիլիսէ, վէ խայրաթ խա-
նէ ուղրունտա տախի քէմալ մէրթէ-
պէ իսարաղը սախալէթ վէ համիլյէթ
իտէն գէնկինլէր տախի վար տըր, իվրօ-
պատա վէ Ամէրիլ ատա պուլունմագտա,
կէօրիւմէքտէ վէ իշիտիլմէքտէ օլան
պիլիլէրճէ խայրաթ խանէլէր, վէ հէր
կիւն օղունմագտա պուլունման պիլիլէր-
ճէ իհաա վէ վասիլէթնամէլէր սէօյլէ-
տիքլէրիմիլէ չէհատէթ իթմէքտէ
տիրէլէր:

Պունտան չէնտ մէնէ մուքատտէմ,
վէ իսմինի տէրխաթըր իտէմէտիկիմիլ
օ իքի միլիօն ինկիլիլ լիւրասընը պի-
շարէկեանըն գայրըմապը ուղրունտա
իհաա իտէն զաթ պիլի ատամ իտի.
Ամէրիկանըն Նիւու-Եօրպ չէհրիտէ,
մէճմանէն, գաւորն վէ հէրքէս թայի-
ֆէսինտէն տէօրթ պիլին քիշինին հէր
կիւն իկտիպ էնիլայի ուղում ու սանաթ
թաշիլիլ իլլէմէքտէ օլունդու պիլի միւ-
քէլլէֆէ Էպիլիլէր, վաթան ու միլլէ-
թինէ պիլի իսրամէթ իթմէք Նիլլէթի
մէմուսէն վէ ֆաղիլէթ իլլէ ինչա իթ-
տիրէն. հէր լէվաղլիմաթընը գաւոր-
նան վէ տօնաթման զաթ պիլի ատամ
օլունդտան պաշգա, պիլիլէթ Նէզա-
րէթ իտէրէք գալպիլտէ սէֆա տույ-
մագտա տըր:

Նէ՛ լաղըմ ուղադա կիլիմէք, վէ
կէպիլը վաղըմ լաղ էսէրլէրինէ միւրա-
ճաաթ իլլէմէք, տաշա պունտան չէնտ
սէնէ մուգատտէմ, լիւրատաա քէնտի
աղճէսիլլէ խասսէթէն պիլի էօքսիլլէ-
լանէն ինչա իթտիրէն ատամ սէքսէն
հաշընտա պիլի ֆապրիլգաթօր տուր,
վէ պու զաթ պու սէնէ ԿՕ պիլին լիւրա
սարֆ իտէրէք, գըղ վէ էրքէք չօ-
ճուգլար, սէրպէսթճէ վէ միւսալի
սուրէթ տէ ուղում ու ֆիւնուլ թաշիլ
իթսիլլէր իլլին, պիլի մէքթէպ իլլին
իթտիրէրէքտէն պաշգա, մէքթէր
մէքթէպէ տախի իրատ օլմաղ իւղլէ,
ՅՏ պիլին ինկիլիլ լիւրասը իհաա իլլէ՛իլ
տիր:

Իլլէթ պու զաթ հանի Սիւր թօղիա
Մէյլըն տախի պիլիլիմ գէնկինլէր կի-
պի պիլի ատամ տըր, լաքին հալընը
գաշ վէ կէօղ իլլէ ատամ օլմաքըպ, իւ-
լա տույլը, ֆաղիլէթ վէ եւրէք իլլէ
տախի ատամ տըր: Պու ինսան ճիւսի-
նէ վէ ինկիլիլ միլլէթինէ չէրէֆ սա-
նըլան վէ պալալը մէսէրլէթ իլլէյէն
հալաաթիսի, պունտան հալընը պիլի
այ էվիլլէ զաղէթալար Նէշը իթմիլլէր
տիր:

Ֆուգարաաղը միլլէթ օլմաղ, վէ
ֆուգարա քէնտի քէնտիին գաւորա-
մաղ, թապիլաթըն գանսունճա, ին-
սանլար պիլի պիլիլէրինի գաւորաճաղ-
լար տըր, ինսան իլլէ հայլան պէյնին-
տէ օլան էն պիլիլէք ֆարգ պու տույ-
ղու վէ պու ֆաղիլէթ ֆարգը տըր,
սահիպ սախալէթ վէ համիլյէթ գէն-
կինլէրի օլմաքան միլլէթ հալաաթա-
մաղ, իլլէրու կիտէմէղ, հաշար, հա-
շար էմմա, իլլէթ պէօյլէ հաշար, կիւն
տէն կիւնէ սէֆիլ օլուր, բէրիլան օ-
լուր:

Իւլ միլիօն նուֆուստան իսարէթ
տէյի զանն օլունմագտա օլան միլլէ-
թիմիլլէ հէնուղ պիլի գըթա պիլի
լաղըլընտա գայրըմապիլի քիլիսէ,
մէքթէպ, վէ խասթախանէ պուլուն-
մագտա տէյիլ տիր. քետիլիլէր տա-
խի հա պօղուգ, էս պօղուգ, վէ հա-
լսօտ սէֆիլ պիլի հալտէ պուլունմագ-

տա տըր: Միլլէթիմիլ գէնկինլէրի,
անճագ քէնտիլէրի վէ քէնտի զէլ-
լէրինի տիւշիւմէքտէ տիրէլէր:

Ձէնկինլէր չէրա՛ն վէ Նիլլէթին, ֆու-
գարաա վէ վաթանա իսրամէթ իթ-
մէկէ պօրճու տուրլար:

Պիլլէթին գէնկինլէր թանըրը քի,
հէր երտէ վէ հէր ատամտան կէրչի
հիւրմէթ վէ իտայէթ պէլլէմէքտէ վէ
կէօրմէքտէ տիր, վէ հաթթա պիլի
խանէտէն վէ պիլի քիլիսէտէն իշիլի
կիրտիլիլտէ, չօղլար ալթիլաթ օլուպ
աւաղա գալլէմագտա տըրլար, հալպու-
քի, գաշըլըգ, միլլէթճէ հիշ պիլի
սախալէթ իսարաղ իթմէքտէ տէյիլ
տիրէլէր:

Հէր բաղար կիւնիւ քիլիսէյէ կէ-
լիպ, հա օն բարալըգ պիլի մու՛մ հա-
գարապ, վէ հալսօտ գանտիլէ պէշ փա-
րալըգ գէյթ տամաթտըրապ, Ալ-
լահը վէ ինսանը ալտաթմաա չալըլան
գէնկինլէր թանըրը:

Էօյլէ գէնկին թանըրը քի, պու կիւն-
լէրտէ, էհիլ գալէմին պիլիլի խասթա-
լանէյէ կէօնտէրիլմէսի իթթիլլէր իտէր
տէրէճէտէ քէյիլիլ տիրէլէր, ատէթա
աճ վէ իւճսըղ գալըր, պիշարէ վէ
սէֆիլլէ վալիլտէսի, պուլունման պիլի
գաշ լիւրալըգ էշտաթընը Եօք պաշաա
սալթարապ էվ քիլիտընա վիլիմէյէ
մէճպուր օլուր, պիլի իքի տույլուր
զաթ մէրգուլուն պու հալիլին կէօրիւր,
աճըր մէրհամէթ իտէր, վէ պաղը զաթ-
լարըն իտէնէսինէ միւրաճաաթլա պիլի
լաղըլը խասթախանէյէ կէօնտէրիլ-
մէսիլի տիւշիւմէր, պիլի իտէնէ քետ-
ղըտը հաղար, պիլիլլէ կէզիպ տիրէն-
մէքթէք ֆաղիլէթինի տէրիւհաթ իտէր,
պիլի գաշ եւլը զշ տախի թօրլար,
վէ պու կիւնլէրտէ, պիլի աղ չամ տախի
մէրգուլմ գէնկինլին խանէսինէ կիլի տի-
կինտէ, ատէթա գօլուլուր:

Պու պուր սահիլլէր տիր, լաքին,
պու ատամա երինէ հէմ ատամ նաղա-
րըլա պաղըլմագտա, հէր հիւրմէթ
ըիպէթ օլունմագտա, վէ հէմտէ միլ-
լէթճէ մէմուրիլլէթլէր ինսանըլմագտա
տըր:

Պունտան իքի այ մուգատտէմ, Ա-
գապէան վարժարան շակիրտանընտան
պիլի ֆաղըրէ չօնուղուն, բիւանօ տէր-
սի վիլիլլէլիլէ պաշտաարա, իքի
կէօղտէն ալիլ պիլի վալիլտէսիլլէ պիլի-
տէ նամիլլաճ հէմիլլէրսի իշին էթմէք
բարաթը գաղանճաղընը իլան իլլէ,
հէրքէսին մէրհամէթ վէ համիլլէթի-
նէ միւրաճաաթ իլլէլէթ, արթըգ
պունտանտա պիլիլէք նաղաղը տիլ-
գաթա ալընճապ պիլի չէյ օլմաղ
իտի, իլլէթ պիլի կէնճ գըղ չօնուղու,
պօշ տուրմաքըպ, վէ քիմէյէ եւլը
օլմաքարապ, քէնտի հիւնէրի իլլէ կէ-
չինէճէք իտի. պիլի սէֆիլ ֆամիլիա
տիրիլլէճէք իտի, հիսապճա վէ տույ-
ղու իլլէ իլլաթընճա, չօղլարըն ըրգ-
գաթ ու չէֆգաթընը թահիլը օլուն-
մալը իտի, ալէլիւսուս զարաղ վէ
մանէա տալէթ իտէճէք հիշ պիլի նօղ-
թա Եօք իտի, հալպու քի, հալընը
իքի զաթ թարաֆընտան իլլաղը սա-
խալէթ օլունտու. պու հալ զիտաթէ-
սիլլէ թէսսիլլէ օլունտաճա, վէ իւ-
միտ քէսիլլէլիլ իլլէճէք պիլի հալտըր,
վէ իլլէթ պու հալ իսպաթ իտէր քի,
միլլէթիմիլլէր կիւնտէն կիւնէ խօտ-
պիլիլլէ չօղլարաղ տա վէ ֆաղիլլէթ
տույլուրու էքսիլմէքտէ տիր. պուն-
տան օն սէնէ էվիլլէ կէլինճէյէ գա-
տար պիլի միլլէթիլլէ պէօյլէ տէյիլ
իտի, հէր թարաֆտան աղ չօք համիլ-
լէթ սէպէրի իշիտիլլէքտէ իտի: Վա-
ղաա, պաղըլար պու թէպէտտիլա-

թա սէպէպ, քէսսիլլէլը վէ բարա
աղըլընը կիւսիլլէրմէքտէ տիրէլէր,
լաքին պու սահիլ տէյիլ տիր, չիւն-
քի գէնկինլէք օլան եւլտէ, չիւսի
հէր վաղըլտան զիտաթէ վար տըր.
Կէրչի չիւսի միլլէթիմիլլէ ֆաղըր-
լըգ վար տըր, վէ պու ֆաղըրլըգ տա
ֆաղըրլարըն ֆաղըրլըգ օլմաքըպ,
իլլա գէնկինլէրիմիլլէր տույլու ֆա-
ղըրլըգ տըր:

Պու կիւնքի կիւն էօյլէ գէնկինլէրի-
միլլէ վարտըր քի, հալընըճա պիլիլլէր
մէքթէպ, պիլիլլէր խասթախանէ, վէ
պիլիլլէր քիլիսէ պէսլէյէպիլիլլէր, էվ-
վէթ էօյլէ գէնկինլէրիմիլլէ վար տըր քի,
հալընը ալթիլարընա վէ իթլէրինէ
սարֆ իթտիլլէրի աղճէնին նըսֆըլա
եւլըլլէրճէ ֆուգարա գաւորա պիլիլլէ-
լէր, վէ էօյլէ գէնկինլէրիմիլլէ վէ նու-
ֆուգըրալարըմըգտա վարտըր քի, հա-
լընը նուֆուգըլարըլա պիլիլլէք իլի-
լէքլէր հալապիլիլլէր, լաքին պուն-
լար միլլէթէ իլիլլէք իթմէք տէյիլ,
իսմինի պիլի լիսանլարընա ալմաղ իս-
թմէմէքտէտիրէլէր:

Միլլէթիմիլլէր, վէ ալէլիւսուս իս-
թմալի կիպի պիլի բայիլթալթաթ տա,
վէ 1875 սէնէսինտէ, պիլի Հայ, պիլի
գալմէ սահիլիլ Հայ, վէ միլլէթ մէք-
թէպլէրինտէ խըտմէթ իթմիլլէ օլան
պիլի Հայ ալիլգանլըր, աճ վէ իլաճ-
սըղ գալըն, խասթախանէյէ կէօնտէ-
րիլմէք իլլին իտէնէ թօրլարընը, վէ
պիլի գէնկին գալուսունտան իտէնէ
տէֆիլլէր ըտտ իտիլիլ, տօղլուսու
թէսլլիլ գալուսիլլէր պիլի տէրտ տէ-
յիլ տիր, Ալլահ պէօյլէ գէնկինլէրէ
հէման ինսաֆ վէ մէրհամէթ վիլիլլէր:

Կէչէն կիւնքի վիլիլլէրիմիլլէ գօնէր
հաղընտա հաղըրըլընը պիլի պէնտ-
տէ, շու գօնէրտէն հուսուլէ կէլէճէք
օլան հալըլաթտան, մէքթէպիլլէք ֆա-
ղըրէ չօնուղլարընա պիլիլլէր գաթ էլ-
պիսէ հալտըրմագ աղըլու վէ Նիլլէ-
թ ինտէ պուլուն տուլունմուղու պիլիլլէր-
միլլէ իտիլլէ:

Թաշէնտ Սարգիս էֆէնտի թարա-
ֆընտան, զաթ էն գօնէր պիլիլլէթի
միլլէսանպէթ իլլէ իսարաղը սախալէթ
օլունտուգտան պաշգա, պու տէֆա
մէրգուլուն շակիրտանէ խասթաթէն էլ-
պիսէ հալըրմագ Նիլլէթի մէմուսէն-
սիլլէ օն առէա լիւրա իհաաթընա հիմ-
մէթ պուլունտուղունտան, վէ պու
սախալէթ վէ ֆաղիլլէթլէրի իտէ, պի-
լիլլէր տէֆա օլմաքըպ, իլլա պիլիտէ-
ֆաթ զուհուրա կէլիլլէ օլունտուսան,
թէչէքթիլլէր աղիլմիլլէր թէքթիլլէր
իլլէ, Նիլլէ մէյիլլէպ աղաճ կիպի հա-
շամաղ տա օլան սահիլ գաւորէթլէրին
ուլմանմալարընը վէ իպլէթ ալմաղա-
րընը տալէթ իտէրիլլէ:

Շու ալթիլտէքի թէչէքթիլլէրմէյի
մէքթէպիլլէր շակիրտանընտան օլունպ-
տա, պու տէֆա բիւանօ տէրսի վիլի-
մէկէ պաշլարմիլլէ օլան չօնուղ, կէօն-
տէրտիլլէրիլլէր իտէնտանտան տալաթ կէօն-
տէրմիլլէ օլունտուսան, տուլլու ճիհէ-
թիլլէ հէրքէսէ պիլի իպլէթ օլունպ,
վէ թարիլտա մուղ պիլլէր պուլունմա-
սը Նիլլէթ իլլէ պիլիլլէթ իտար տէրճ ու
պէնտան իտէրիլլէ:

Գորովաղ ուլլէ և բարիխանա Հայր

Այնչա՛ մեծ եղան ջեր ցարդ առ իս
ունեցած գորովն ու խնամքն որ ոչ լեղուս
կը բաւէ պատմել և ոչ զրիշտ կարողէ գը-
րել, առաւելքան որչափ կը համարձակիմ
բովանդակել:

Գուր՝ որ ամենայնիւ նիւթապէս ինտա-
միլլէ լըյս տուլը մտադ, բարի զղաց-

մամլը լըյսյիք սիրտս, և մատանցս ըն-
ծայեցիք արուեստ ձեռագործութեան և
զաշնակահարութեան և մանաւանդ ջեր
գորովոյն գլուխ գործոցն ըրիք վերջին օ-
րերս պատուական թերթերնուդ միջոցաւ
նկարագրելով ընտանեկան թշուառ վիճակ-
նիս և դաշնակի մը կարօտ լինելնուս թարգ-
ման ներկայանալով զթատիրտ ազգայնոց
կարեկցական ձեռնոտութեան շնորհն հայ-
ցիլ, դոնել և դոյն կարօտութիւննիս լըյ-
նել, Գուր, կրօնք, գորովապաշտ շայր
անմահ յիշատակաց մշտականաջ դափնի-
ներով պատկերն ըրրորեցիք ջեր և կարեկ-
ցաբար ձեռնոտութիւն թարեհաճող նուի-
րատուաց ճակատներուն, ուստի ներեցէք,
կաղաչեմ, ներեցէք և թող սուլք ինձ որ
յայտնեմ հրապարակաւ խորին յարգանքս,
անկեղծ շնորհակալեալ Ձեզ և նուիրատու
բարեբարացս, և ցկեանա շնորհապարտ սըր-
տիւ բարեմաղթու լինելու պարտականու-
թիւնս:

Ընդունեցէք, գորովաղ ուլլէ և բարեխը-
նամ Հայր, ջեր գաւիլն անկեղծ գգաքմանց
հաւատին:

Մնամ ևն.

1875 մայիս 2 ՂԱՄՊԻԿ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆՅԱՆ

Վալըր Պօղոս վարդապետի ազվ ի-
տէն թաղըմէն վէքիլի Պատմաճեան
Սերովքէ էֆէնտի, կէչէն կիւն Ամին.
Սրբազան Պատրիարք հաղըրէթլէրինէ
ալթիլտէքի տիրէլլէր թագաթիմ իլլէմիլլէ
տիր:

Ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարք
Հայր և արդարասէր անդամը աղգա-
յին խառն ժողովոյ:

Անժխտելի ճշմարտութիւն մ'է թէ
իւրաքանչիւր լուսաւորեալազղաց յա-
ռաջթիւմէթ հանգըլաւոր շարժառիթ-
ներէն մին Օրէնքն եղած է. մեր աղգն
ալ այս ճշմարտութիւնը ճանելով իւր
Սահմանադրութիւնն ունեցաւ իբրեւ
պարտուց իրաւանց և արդարութեան
ուղեցոյց:

Իւրաքանչիւր անհատի բնական ի-
րաւունքը՝ այսինքն կենաց, ընչից և
պատուոյ պահպանութիւնն ու ապահո-
վութիւնը միմիայն հաստատեալ օրէն-
քէն կը յառաջադայի, որ աղըրէրն է
արդարութեան:

Սոյն սկզբամբ՝ իւրաքանչիւր ժողո-
վական՝ օրինաց անթերի գործադրու-
թեանն հսկելու, ներկայացեալ խնդ-
րոց մէջ անաշուտիւ համը վարուելու,
և իրաւունքն ու արդարութիւնը խըղ-
ճիւ երևան հանելու նուիրական պաշ-
տօնն ու պարտականութիւնն ունի:

Արդ՝ վստահելով պատկաւելի ժո-
ղովոյդ արդարատիրութեան, իմառա-
ջին դիտողութեանցս վրայ վերջէն մաս
մ'ալ կը յաւելում. և կը խնդրեմ որ
զայս ալ նկատողութեան առնելով ի-
րաւանց և արդարութեան համաձայն
վճուէք մեր գատը:

Ա. Դատաւոր մը՝ որ եթէ ներկայաց-
եալ խնդրոյ մը վրայ առաջուց խոր-
հուրդ տուած, վիճաբանած, կամ
անոր վրայ բան մը գրած, և կամ
խնդրը իբրեւ գատաւոր կամ իշաւա-
բար նայած ըլլայ, այն գատաւորը
նոյն խնդրոյն մէջ ոչ ձայն ունի և ոչ
քուէ: (Փօտ Նաթալիան, յօդ. 318,
Ը. պարբերութիւն. Տիւնիս 789,
յօդ. 42):

Ահա՛ այս անժխտելի սկզբունքէն
բղխած է մէր ազգային Սահմանադ-
րութեան 60-րդ յօդուածին սա տրա-
մադրութիւնը որ կրէ. «Ընդհանուր
ժողովոյ այս նիստերուն մէջ՝ միանգա-
մայն ազգային վարչութեան ժողովնե-
րուն անդամ գտնուող երեսմիլիան-
ներն ամեն խնդրոց վրայ կրնան խօսիլ,
բայց տուրքի և բնորոշութեան խնդր-
ներէն զտա ուրիշ խնդիրներու մէջ
չեն կրնար քուէ տալ: Արդ որովհէն

տե պատկառելի ժողովոյդ անդամներէն ոմանք՝ Պօղոս վարդապետին վերայ եղած ամբաստանութեանց քննութիւնն ընող դատական մասնաժողովոյն անդամ՝ կը գտնուին, և քրննութեան տեղեկագիրն ստորագրած են, հետեւեալ ըստ տրամադրութեան վերոգրեալ յօդուածոց և սղգային Սահմանադրութեան, անոնք՝ իրենց քննած այս խնդրոյն նկատմամբ ժողովոյդ մէջ ոչ ձայն ունին և ոչ քրէս. ուստի կը խնդրեմ որ իմ այս օրինական անվիճելի դիտողութիւնս յատկապէս նկատողութեան առնելով, օրինաց անվիճական տրամադրութեան և պահանջման համաձայն վիճակի մը մէջ դնէք ժողովը:

Բ. վերաքննութեան ենթարկեալ դատի մէջ վճռագիրը կամ տեղեկագիրը, և անոնց մերժման կամ հաւատարման համար ամբաստանողաց կամ ամբաստանելոյն կողմէ մատուցեալ դիտողութիւններն երկու կողման ներկայութեան կարգադրուելէ, ուրիշ բանք մը չունենալին ժողովոյն կողմէ հարցուելէ, կամ եթէ ըսելիք մը ունին՝ նորէն լսելէ ետեւ միայն ժողովականք խորհրդակցութեան կը մտնեն և վերջին որոշումը կամ վճիռը կարտասանեն: Եւ որովհետեւ խառն ժողովն օրինաց այս անցիկի տրամադրութիւնքն առանց ի նկատի առնելու, նա մանաւանդ ասոնց հակառակ խնդրոյն քննութեան ձեռնարկեց, և որովհետեւ դատական մասնաժողովոյն անդամաց մեծ մասը խառն ժողովոյ անդամով ըլլալով այդ խորհրդակցութեան մասնակցեցան և պիտի մասնակցին, հետեւեալ ժողովոյն սղգանքով ոչ միայն ազգային Սահմանադրութեան, այլ և երկրի սիրող և այլ քաղաքակրթ ազգաց ընդհանուր օրինաց հակառակ ըլլալով, անարդարանալի է, և ըստ այսմ տալիք վճիռն ալ սխնչ և չեղեալ կը համարուի: (Տիւսիս 807. յօդ. 194): Ուստի յանուն օրինաց, որոյ անվիճելի գործադրութեան նուիրական պաշտօնն ունիք, կը պահանջեմ որ պատկառելի ժողովդ վերոգրեալ օրինական պայմանները յարգելով երկուստեք մէջ բերուած և բերուելիք դիտողութիւններն ու վստահեցնելով ի նկատի առնելով, անոնց հերքման կամ հաւատարման օրինական պատճառներովը հանդերձ իւր որոշումն արտասանէ: Այս իսկ է արդարութիւնն և անաչառ ու անկողմնակալ դատաւարաց սրբազան սլարտքը:

Գ. Մասնաժողովը Շիրակեան Հայրապետին բերանացի բացատրութիւնները սխալ մեկնելով՝ անոր սա խօսքէն հետեւեցնել կը նկատուի. «Երբ ես 15 տարի առաջ ի Պօլիս էի, կուտայ անաչառի վանականներէն Ռափայէլ վարդապետը նուիրականութեան զրկուած էր» իբր թէ Շիրակեան ոյս խօսքով Պօղոս 15 տարի յառաջ զՌափայէլ վարդապետ ծեծեց և մեռաց ըսելու լծով ըլլալով, մինչդեռ նա միմիայն իր Պօլիս գտնուած միջոցին Ռափայէլ վարդապետին նուիրականութեան զրկուած ըլլալուն թուանակը յիշած է, և ոչ թէ յիշեալ վարդապետին գանակածութեան և սպանման թուականը:

Տեղեկագիրը մէկ կողմէ Շիրակեան Հայրապետն ամբաստանողի իրաւունքէն զրկելու նպատակաւ Ռափայէլ վարդապետին հետ ունեցած ազգայնութիւնը սուտ հանել կուգէ, ըսելով թէ «Շիրակեան մասնաժողովն խաբէց», միւս կողմէ Շիրակեանի մէկ խօսքը

փաստ կը բռնէ իւր ձեռքը, և կը ջանայ որ անով թուականի չփոխութիւն հանէ և զՊօղոս արդարացին: Արդէն Ռափայէլ վարդապետին գանակածութեան թուականը նշանաւոր եղած է հանգուցեալ իշխանութիւն սրբազանի 1864 թ. եկաւ. 25 թուականաւ դրած հետեւեալ նամակաւ, յորում՝ պանակածութիւնը 1863ին պատահած ըլլալը բացորոշ կը տեսնուի, և չփոխութեան բնաւ տեղի չի ունի:

Մեծ. Աղգապէր աշխիւ բարեկամ. Ասկէջ առաջ գրեցիք ձեր վեհանձնութեան թէ Աղթամարայ միաբանութիւնն և թեմականներ չեն ընդունիր զՊօղոս վ. որ կաթողիկոսական տեղապաշտըս Աղթամարայ ամբողջ. ասոր համար բոլորն ալ սուրբ Տաճարին դուռը դոյցեր ամենքն ալ վան և ասղին անդին ցրուեցան, և Շատախու, Մոկրաց, խիզանու և ուրիշ հետեւեալ մարտապիտաներ կը խնեն կը խըրկեն, կը բողբեն Պօղոս վարդապետին համար, և կրօնախոսութեան սպառնալիքներ կուտան մեզի. և ինչպէս մեզ կը դուրեն, կուտակալին ալ այնպէս կը դուրեն. որ մինչև անդամ դիմել կը կանչէ կը պատուիրէ թէ զգուշութեամբ դուրս տեսէք, չըլլայ թէ ազգերնիդ կրօնախոս ընելով խոտորութիւն յորուցանէք երկրին մէջ:

Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Նոր դրեր եմ դատեք, բայց պատճառը պաշտօնական կերպիւ չը վստահացայ դրել, չըլլայ թէ քննութեան տակ առնուի, և երկրիս ուր փոքր ինչ խաղաղութիւն կը տիրէ, նորէն կուտակութիւն և խոտորութիւն յորուցանուին. բայց բոլորովին բռնելով ալ դուրս չեմ հոր կապաններու առիթ ըլլալով, ասոր համար հարկ համարեցայ փոքր ի շատէն սրտակից բարեկամիդ գրելու, չէ թէ պաշտօնական կերպիւ, այլ զազտեմ և խոտորութեամբ. եթէ Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Նոր, կամ մէկ երկու ձեր սրտակից բարեկամներուն կարգաւ տաք. Քննա չունի: Պօղոս վ. արդէն յայտնի է, թէ անհրաժեշտ է մոլեղին» մէկ է, կուգայ քաղաք շատ անգամ «այլապէս անոնք կը կենան, պահք կը լուծէ, կնիկ կը խաղցնէ, ոսկի կը վախցնէ» անոնց ձեռնադր «կը համբուրէ» և այլն, իրեն անապատի միաբաններէն 28 ամեայ Ռափայէլ անուն երիտասարդ վարդապետն անցած տարի այնքան ծեծեց որ կողերուն ոսկորները փլեցըց կիսամեռ բերին ձգեցին մեր վրայ, որ Ժամանակ մը սուր. Գրիգորի փանքը շահեցինք, յետոյ այնքան բերի քաղաք: Սինեմ անուն այրի կնոջ տուն տարի, և բժիշկ կարգեցի վրան որ չորս ամիսն աւելի դաւանանք. հուսկ յետոյ ծար չեղաւ, վախճանեցաւ անցածները՝ չարաչար անվիճելով զսպանող իւր, որուն շատ անգամ Խաչատուր անվաւեր կաթողիկոսը և միաբաններ այցելութեան երթալով ակնառաւ տես եղան: Մարմտու տէր Կարապետ քահանայ «Հարուածի տակ մեռաց»: Կըսուց անապատի բազմամեայ լուսարար Գրիգոր վարդապետն քառասուն օր անոր աչին «Երեւնալանն ողբ պառկեցաւ երես: Անտուրայ քաղաքով եր համար ցրեւոյն «Ի վաճառ հանելը, և այլապէս պարգև տուաւ. նմանապէս և անասուններն, որ մէկն ասեմ, զիւղացոց միջոցներէր ժողովի քաղիւ պահեմ, որով յաճախ մտաւորութեան կը լինուին և «զգային վարդութեան զխաղաղութիւն կը պատճառեն: Ասոնց ամենուն կանխածանոթ են Աղթամարայ միաբանութիւնն և թեմականները. ասոր համար՝ երբոր անունը կուտան, անհարկ յուսահատութեան մէջ կընկնին: Ասոնք ստույգ, անխալ և աշխարհամոթ են, բայց մենք խոհեմութեամբ տարանք ամենուն, մանաւանդ մեզի գէտ եղածներուն, զի «զնա շահեցայ» ըստ առաքելոյն: Այսքան ի կարծոյ ծանուցեալ, մնամ վրան պատառական կենացը միշտ աղօթարար:

Իշխանութիւն արքեպիսկոպոս Վասիլեան 25 1864
Ներկայութեամբ վան քաղաքին

Գ. Գալով կուտայ անապատի միաբանութեան ի նպատակ Պօղոսի դրած ջա

տագովութեանց, նախ՝ ջատագովութիւն մը չկրնար երբեք ամբաստանութեան մը դէմ իրել արդարացոյցման փաստ ծառայել. երկրորդ՝ սղգ միաբանները Պօղոսի ձեռնառնները կամ ստորակարգ եաներն ըլլալով՝ անոնց աշխարհի և ոչ մէկ օրինաց առջև ընդունելի չէ. մինչդեռ Պօղոսի գիտական վարդապետ չարաչար գանակածութեամբ ըլլալուն՝ հանգուցեալ Տ. Խզնատիոս Ս. արքեպիսկոպոսէն զատ՝ երկու արժանահաւատ կենդանի եկեղեցականներ ալ ՅԱՆՈՒՆ ԱՍՏՈՒԾՈՅ կը վկայեն: Այս հաստատական վկայութիւնները բացասական կամ ջատագովական վկայութիւններով չեն կրնար երբեք ջրուել, առանց յիշեալ եկեղեցականաց ստախոս և զրպարտելի ըլլալն ըստ օրինի վճռուելու:

Ե. Դատական մասնաժողովոյ տեղեկագիրը կըսէ թէ «Ամբաստանողաց փաստաբանը տէրութեան կանոնագրին յօդուածոց ըստ կամս մեկնութիւններ կուտար»: Այս խօսքը ձրի զրպարտութիւն մ'է, ինչպէս որ նախորդ դիտողութեանց մէջ ալ ըսած եմ. որոյ դէմ յամենայն զօրութենէ կը բողբեմ, և կը պահանջեմ որ մասնաժողովը մի առ մի հաստատէ զայս յատենի պատկառելի ժողովոյդ, և կամ ի պաշտօնէ յետս կուգէ:

Զ. Իմ առաջին դիտողութեանց մէջ ամբաստանելոյն համար վարդապետ տիրոջը չը որոճած ելուս, և զինքը ըմբոստ, անաստ, ուխտադրութ, խռովարար և այլն կուշտու համար կրօնական ժողովոյ ատենապետ օրբաղանին կողմէ ինչ եղած դիտողութեան կը պատասխանեմ թէ՛ ամբաստանելոյն դէմ բնաւ անձնական կերպ կամ ատենապետ չունիմ. այլ քանի որ այդ անձը ըստ վկայութեան պատկառելի արքեպիսկոպոսի մը և այլ արժանահաւատ եկեղեցականաց և աշխարհականաց՝ ոճրագործութեան ծանրածանր ամբաստանութեանց ներքե կը գտնուի, և արդէն դատապարտեալ է, քանի որ ի եկեղեցականութեան և երդման հակառակ կրօնախոսութեան դիմած է, քանի որ 1860ին վարդութեան կրօնական և քաղաքական ժողովոյ և հանգուցեալ Տ. Սարգիս սրբազան Պատրիարքի որոշմանց և հրամանաց անստեղծ վան փախած և հոն կուտայ անապատի վանա. հայրութիւնը բռնակալած է, և այս պատճառաւ հոգեւոր պաշտօն կատարելէ իսկ արգելուած, այսպիսի անձի մը վարդապետ անուն տալը եկեղեցոյ օրինաց բացարձակապէս հակառակ կը ճանչնամ. իսկ ըմբոստ, անաստ, ուխտադրութ, խռովարար և այլն զորոճած լառերուն համար կըսեմ թէ ասոնք իր դժբերութիւն հաստատուած և պաշտօնական անձանց զրութիւններով իսկ վկայուած են. և այս ամենուն ի հաստատութիւն պատկառելի ժողովոյդ կը ներկայացնեմ 1861 տարւոյն ապրիլ 3 թուականաւ կեդրոնական վարդութեան քաղ ժողովոյ տպեալ տեղեկագրին հետեւեալ հատուածը:

«Ե. Ժողովս վանեցի Պօղոս վարդապետին դէմ եղած ծանր ամբաստանութեանց քննութիւնը խառն մասնաժողովի մը յանձնեց, բայց քանի մը նիստ անցնելով, յիշեալ վարդապետը՝ փոխանակ ներկայանալու Մասնաժողովին՝ փոխառ դատին վերջանալէն առաջ, և կրօնական ժողովն արգելեց վնա հոգեւոր պաշտօն կա

տարելէ, մինչև որ գայ ինքզինքը արգարացնէ:

Յիշեալ վարդապետին կրօնախոսութեան սպառնալիք Ծրարիկոնէն դրուած մէկ նամակն առնուելով՝ կըրօնական ժողովոյն առաջարկութեամբ՝ ժողովոյն թիւը նիստին՝ անոր Պօլիս բերուելուն համար Արքեպիսկոպոս հրամանագիր խնդրուեցաւ. և թիւը նիստին, որ է 4 յունիսը, երկու ամիս պայմանաժամ տրուելով՝ դատապարտութեան սպառնալիք հրատարակուեցան: Միանգամայն վեհ. կաթողիկոսին գրուեցաւ եղեւթիւնը՝ որպէս զի յիշեալ վարդապետը կերպիւ մը եպիսկոպոսութեան աստիճան ձեռք բերելու փորձ չընէ:

Կ. Պօլիս 4 ապրիլ 1861
(Ստորագրութիւնը)

Պատրիարք Կ. Պօլսոյ Սարգիս արքեպիսկոպոս,
Տատեան Յովհաննէս պէյ,
Երաման Գէորգ պէյ,
Օսեան Պօղոս աղա,
Փափագեան Միքիմիան Սիւրբայ,
Մուսախանեան Գալուս աղա,
Հորատունեան Գալուս աղա,
Միքիմիան Միքիմիան Զեֆէմի,
Ալթունեան Սիմեոն Տիգրիս Զեֆէմի,
Ալթունեան Միքիմիան աղա,
Սիմեոնեան Յովհաննէս աղա,
Երազեան Երազեալ Զեֆէմի,
Մարիսեան Գրիգոր Զեֆէմի,
Հորատունեան Միքիմիան աղա,
Սարգիսեան Գալուս աղա,
Համարձուեան Սարգիս աղա,
Մարտիրոսեան Յովհաննէս աղա,
Միսակեան Վարդապետ աղա,
Յովհաննէս Միքիմիան աղա:

Ահա, այս ամեն պաշտօնական և վարդապետ անհերքելի վկայութեամբ Պօղոսի յանցարարութիւնը, ըմբոստութիւնն ու ուխտադրութիւնը հաստատուած ըլլալով, պատկառելի ժողովոյդ կը մնայ իմ նախորդ և ներկայ օրինական դիտողութիւններս ու փաստերս ալ նկատողութեան առնելով, իրաւանց և արդարութեան համեմատ վճիռ տալ:

30 ապրիլ 1875
Ի Դաւաթիա

Ս. ՊԱՍՏՈՒՅԵԱՆ
Ի ԱՆ

Ատարա, Գարթալ, Բենտիկէ, Պողոս իշխնէ, վէ մահալի սայիրէյէ վարօրը մախուս իլէ կիտէյէք, Փա միխեմա վէ եախուս ապագա կեղմէք արդու իտէյէք խապէր վերելիլ քի, իքի գըլթա ճէտիտ վարօրալը ըմբզ հաղը պուլունմագտա տըր: Պու վարօրալտան պիլի օն իքի քի չի ալըզ, վէ տիկէրինտէ իսէ օթուզ նէֆէր գատար քէսան լահալթ իտէ պիլիլ: Մէղբիւր վարօրալըն ալթաթ լարը ճէտիտ օլտուղու կիպի, պիլը գալ տէֆա բըրօլալընա տախի պա գըլմըլ տըր: վէ իսթէք իտէյէք քիլա իլէ վերելէք հօշուտ իտիլէք քիլի կիպի, սաթըն ալմալըլըլա թալիպ օլալըլ իլէ գօնուլմաղա միւնթաղը պուլունուլտուղա պէեան իտիլիլ:

Աղղուքէլ պուլունան զաթլարըն, Պալատ վարօր իսկէլէսի իթթիալին տէ Թ. Գաթաֆեան վէ Գուլմանեալը վարօր տէյիլմէնին միւրաճալթ իլէ մէլէլիլ իթթար օլունուր:

ՍՅՂՊ ՂԱԶԷԹԱ
ՂԱԶԷԹԱ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Գալթալտա Բենտիկէյէ բաղարընա
Նօ. 41 իրսի խանընա